

Ny ESO-rapport: Avkriminalisera eget bruk av narkotika

Eget bruk av narkotika blev för 35 år sedan en straffbar handling. Men kriminaliseringen har inte följts av en märkbar minskning av narkotikarelaterade problem skriver tre kriminologer i en ny ESO-rapport.

- Inget tyder på att kriminaliseringen har följts av ett minskat narkotikautbud, minskad konsumtion eller minskade vårdbehov. En utredning bör tillsättas i syfte att avkriminalisera eget bruk och mindre innehav, säger Felipe Estrada som har skrivit rapporten tillsammans med forskarkollegorna Albin Stenström och Henrik Tham, alla vid Stockholms universitet.

Flera andra länder har valt att ompröva sin narkotikapolitik under de senaste decennierna. ESO-rapporten *Bruk och straff*, som fokuserar på kriminaliseringens följder, visar utifrån internationella erfarenheter att det inte finns stöd för att en avkriminalisering skulle påverka efterfrågan på narkotika. Egendoms- och våldsbrottsligheten tycks inte heller påverkas av en sådan åtgärd.

- All politik innebär en avvägning mellan förväntade vinster och kostnader. Den svenska kriminaliseringen av narkotikabruk framträder som kostsam, ineffektiv och skadlig, förklarar Albin Stenström.

En ökande andel av polisens resurser ägnas åt narkotikabrott, framförallt brotten innehav och eget bruk. Utvecklingen sedan 1990-talet visar att polisen i allt större utsträckning kommit att ingripa mot ringa narkotikabrott. Kriminaliseringen hävdas från flera håll bidra till stigmatisering och marginalisering av brukare.

Rapporten presenteras på ett seminarium i dag. Seminariet går att ta del av i efterhand på expertgruppens hemsida www.eso.expertgrupp.se.

För frågor och mer information, kontakta Felipe Estrada, felipe.estrada@criminology.su.se, eller kanslichef Lena Unemo, tel. 08-405 82 80.

Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) breddar och fördjupar underlaget för samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. Genom oberoende studier bidrar ESO till samhällsdebatten och blir en brygga mellan forskning och politik. ESO är en kommitté under Finansdepartementet.

www.eso.expertgrupp.se

Fakta. Kriminalisering av eget narkotikabruk

- Eget bruk av narkotika kriminaliserades 1988 i Sverige, med syftet att minska narkotikarelaterade skador och problem.
- Att *avkriminalisera* eget bruk är inte detsamma som att *legalisera*. En legalisering gör det lagligt att köpa, sälja, inneha och bruka drogen. Vid en avkriminalisering är det inte längre straffbart att bruka eller inneha mindre mängder av drogen.
- Lagföringar för narkotikabrott har ökat kraftigt och är sedan början av 2010-talet vanligare än lagföringar för både stöld- och våldsbrott.
- Den narkotikarelaterade dödligheten har ökat över tid fram till och med cirka 2015 i Sverige.

Källa: ESO-rapporten *Bruk och straff*.